

מִתְדַבֵּקֵן דָּא בְדָא, מִתְחַבְרֵן דָּא בְדָא, וְעַל דָּא פְתִיב
רָאם אלא מפני שיעקב ראה את מלאכי הדין והרחמים כלולים כאחד, ומדובקים זה לזה
 וכן מחוברים זה לזה ולכן כתוב ראם דהיינו שיעקב ראה את כולם בראיה אחת מפני שהיו
 כלולים כאחד, **וּכְלָהוּ אֶתּוּ לְאוֹזְפָא לִיָּהּ וּלְשִׁיזְבָא לִיָּהּ מִיָּדָא**
דְּעֵשָׂו וכולם באו בכדי ללוות אותו ולהצילו מידי עשו ולכן נזכרו רק מלאכי אלהים
 שהם מצד הדין כי הם היו העיקריים להיפרע מעשו אלא שנכללו בהם גם מלאכי הרחמים
 (אור החמה בשם מהרר"ו).

פְתִיב בִּיָּהּ בְּעֵשָׂו כתוב אצל עשו הרשע, (בראשית כה) **וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן**
אֲדָמוֹנִי. וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן, אִי תִימָא, דִּיעֵקֵב טַפָּה
קְדָמָא הָוָה אם תרצה לפרש שעשו יצא הראשון בגלל שיעקב נוצר מהטיפה
 הראשונה ועשו נוצר מהטיפה השניה ולכן עשו יצא הראשון כדוגמת שתי אבנים שמכניסים
 בכלי צר שמי שנכנס אחרון הוא יוצא ראשון, **לֹא הָכִי, דְהָא פְתִיב, וַיֵּצֵא**
הָרֵאשׁוֹן אין הדבר כן שהרי כתוב ויצא הראשון בה' הידיעה שמשמע שהוא היה
 ראשון תמיד ואפילו גם ביצירתו, **וְלֹא פְתִיב, וַיֵּצֵא רֵאשׁוֹן** ולא כתוב ויצא
 ראשון סתם, שפירושו שהוא רק יצא ראשון ולא נוצר ראשון אלא הוא היה ה'ראשון תמיד
 גם ליצירה וגם ליציאה (אור החמה בשם מהרר"ו). **וּבְגִין דִּיעֲחֵק אֶתִּי**
מִפְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיָּא, נֶפֶק עֵשָׂו אֲדָמוֹנִי, סוּמְקָא ובגלל
 שיצחק בא מצד הדין הקשה של הגבורה אז לכן עשו יצא אדמוני שהוא במראה אדום לומר
 שהוא נטל בתחילה את כל הדינים הקשים כי בכל מקום הקליפה תמיד קודמת לטהרה (אור
 החמה בשם מהרר"ו). **דְּאִי יַעֲקֹב הָוָה בּוֹכְרָא, הָהִיא טַפָּה**
 הלימוד היומי

קְדָמָאָה הַיְכִי נִפְקָא הַכִּי סוּמְקָא [לב] כי אם יעקב היה הבכור שהוא נוצר מהטיפה הראשונה אז יעקב הוא היה צריך לצאת הכי אדום ולא עשו. אַבְל טְפָה תְנִינָא הָוָה, וּבְגִין כִּדְ לָא נִפְקָא הַכִּי ולכן אבל באמת יעקב היה מהטיפה השניה ומשום כך הוא לא יצא אדמוני כי הדינים כבר יצאו וניתנו לעשו [גג], דְהָא מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי הָוָה הָיָא טְפָה, מִהָאֵי גִיסָא וּמִהָאֵי גִיסָא והרי הטיפה של יעקב היתה מהרחמים ולכן היא היתה כלולה מצד החסד ומצד הדין.

וְטְפָה דְעֵשָׂו לָא הָוָה כְּטְפָה דְיַעֲקֹב, דְדָא שְׁלִים וְדָא לָא שְׁלִים אבל הטיפה של עשו לא היתה כמו הטיפה של יעקב כי הטיפה של יעקב היתה שלימה בחו"ג והטיפה של עשו לא היתה שלימה אלא הוא היה רק מסיגי הגבורות היורדים אל החיצונים (רמ"ק). וּבְהָיָא שְׁעֵתָא, יִצְחָק הָוָה (דף נ"ו ע"ב) מְכוּוֹן בְּסִיּוּמָא דְדִינָא קְשִׁיָא ובאותו השעה של הזיווג יצחק היה מכוון להוליד מצד סיום הדין הקשה של הגבורה, דְאִפִּיק בְּסֻטְרוֹי ויצחק הוציא את הטיפה מצידו שהיא מידת הגבורה, בְּגֻלְיִפוֹי טְהִירִין בְּשִׁיפוֹי והוא

אור הרשב"י

העשוקים בקליפות או בא יבוא משיח צדקינו ויגאל אותנו, כי זה עיקר הגאולה כאשר יגאל הטוב מן הרע וכל הנשמות וניצוצי הקדושה יצאו ויתבררו מגלות הקליפות אז גם הגופים יצאו ויגאלו בגאולה השלימה שאין אחריה עוד גלות כי הרע יוכנע ויתבטל מכל וכל.

[לב] גירסת הרמ"ק דהוה טפה קדמאה נפק הכי סומקא.
[גג] ולפי"ז ביאר הבאר מים חיים את הפסוק ויצא הראשון אדמוני כולו שהוא אחר שיצאו כל הדינים והסינים וימתקו כולם, והרע יכנע ויתבטל, והטוב והקדושה יתגבר למעלה למעלה ויתבררו כל הניצוצין וכל הנשמות

התכוון בחקיקת הכוחות הרוחניים באבריו של עשו (רמ"ק), **וּבְגִין כִּדְ עֲשׂוֹ**,
זוֹהֵמָא דְאַתְהֵתִידְ מְדַהָבָא ומשום כך עשו הוא הזוהמה שהותכה ממדת
 הגבורה של יצחק הנקראת זהב (רמ"ק).

וְעַל דָּא תְּנִינָן, דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְכוּנָא בְּהֵיִא שְׁעָתָא,
בְּרַעוּתָא דְמֵאֲרִיָּה ועל כך למדנו, שצריך האדם לכוון באותו שעה
 ברצון קונו, **בְּגִין דִּיפִיק בְּנִין קְדִישִׁין לְעֵלְמָא** בכדי שיוציא ויוליד
 בנים קדושים לעולם. **וְאִי תִימָא, יִצְחָק לָא אֶתְפְּוֹן** ואם תאמר שיצחק
 לא כיוון בזה ולכן יצא עשו. **לָאו הָכִי, אֶלָּא אֶתְפְּוֹן בְּקְדוּשָׁה** אין
 הדבר כן אלא באמת הוא כיוון בקדושה, **וְאֶתְפְּוֹן בְּסִיּוּמָא דְהָהוּא**
אַתָּר והוא כיוון לסיום של אותו המקום של הגבורה המתפשטת אל החיצונים (רמ"ק),
וְאַשְׁתַּכַּח כִּד נֶפֶק הָהֵיִא טְפָה קְדְמָאָה, בְּהֵהוּא אַתָּר
מְפֹשֵׁ ואז נמצא שיצא אותו הטיפה הראשונה ממש במקום החיצונים, **וְעַל דָּא**
כְּתִיב, כָּלוּ כְּאֶדְרֵת שְׁעָר [ד2] ועל כך כתוב כלו כאדרת שער דהיינו שכל

אור הרשב"י

לרעה, ודי ביוון וקצף קבלו ישראל, ולקתה
 בכפלי כפליים על הטאתיה. אז ואחרי כן יצא
 אחיו שיצא מכל צרותיו אשר הגיעו, וידו
 אוחות בעקב עשו פירוש אשר בסוף הימים
 תגדל יד ישראל עליו ועתיד הקדוש ברוך הוא
 לפרוע ממנו בעקב על כל אשר עשה לישראל,
 ודם עבדיו יקום ונקם וישיב לצריו.

[ד2] וביאר הבאר מים חיים שמש"כ כולו
 כאדרת שער היינו לומר שהצרות שיבואו
 מאתו רבו כמו רבו כשערות ראש כמאמר דוד
 המלך ע"ה (תהלים ס"ט, ה') רבו משערות ראשי
 וגו', אשר אין סופר ומונה. ויקראו שמו עשו
 פירוש שהכל יאמרו כי הוא כבר עשה לישראל
 יותר מהמגיע להם כי אני קצפתי מעט והם עזרו

הלימוד היומי

שער ושער מעשו היה רומז לכח עליון מצד הנחש והפסוק בא לומר שעשו היה כללות של כל כוחות החיצונים ולכן יעקב הוצרך שישמרו אותו כל אותם המלאכים (רמ"ק).

תָּא חַיִּי, דָּוִד בְּשִׁפְרוֹ דְסוּמְקָא נָפֵק ובא וראה שדוד המלך שהיה אדמוני הוא יצא ביופי של מראה אדום מתוקן, **וְאֶתְאַחַד בְּקְדוּשָׁה דְמְאָרְיָהּ** והוא נאחז בקדושה של קונו. **וְעַל דָּא פְּתִיב** ועל כך כתוב, (שמואל א טז) **וְהוּא אֲדַמּוֹנִי עִם יָפֵה עֵינָיִם וְטוֹב רְאִי** דהיינו שדוד המלך היה אדמוני מצד הגבורה הממותקת והוא סוד הקדושה הנקרא יפה וטוב (אור החמה בשם מהרח"ו). **אַבְל יַעֲקֹב בּוֹכֵרָא הָוָה מִנִּיהּ דְעֵשׂו** אבל באמת מצד שורשם העליון יעקב היה בכור מעשו (רמ"ק), **לֹא מְטַפֵּה** ולא בגלל שהוא נוצר מהטיפה הראשונה, **אַלָּא דְכַוֵּנָה דְרַעוּתָא, בְּאֵילָנָא עֲלָאָה רְבִרְבָּא וְתַקִּיָּה** אלא בגלל שנשמתו של יעקב יצאה בזמן שכיוון יצחק לאילן העליון והגדול מצד החסד והחזק מצד הגבורה שהוא הת"ת (רמ"ק), **וְעֵשׂו בְּהָהוּא אַתָּר דְסִימָא דְכֻלָּא** ועשו יצא בזמן שיצחק כיוון לסיום של כל הגבורות הקדושות ששם הוא אחיזת החיצונים, **וּבְגִין כֵּן פְּתִיב** ומשום כך כתוב בפסוק על עשו, (עובדיה א) **הִנֵּה קָטַן נְתִתִּיךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְּהָ מְאֹד** כי מקומו הוא מסיום כל מדרגות הקדושה ולכן הוא בזוי וקטן וכל זה היה מאת ה' ולא מצד כוונת יצחק ולכן כתוב שהקב"ה הוא זה שאמר קטן נתתיך (רמ"ק).

רַבִּי יְהוֹדָה הָוָה מְתַנֵּי הָכִי. עֵשׂו נִקְרָא רֵאשׁוֹן רבי יהודה היה שונה כך עשו נקרא ראשון לצד הטומאה (רמ"ק), **דְּכֻתִּיב**, (בראשית